

Læknarnir í Vietnam

Kanningar sýna, at hermennirnir í Vietnam betur kunnu klára seg psykiskt enn t.d. í Korea krignum.

VIETNAM — á, nei, hugsa tit óivað. Skulu vit nú eisini lesa um hetta í blöðunum? Hevur ikki útvarpið meyllað nokk um kríggis haryviri í seinastuni? Er tað neyðugt at vit eisini skulu lesa um tað nú? Tað liggur tó so langt burturi. Kunnu vit ikki fáa frið? Tað rakar jú ikki okkum.

Men tað er tverri neyðugt, ti Vietnam-kríggis kann koma at raka okkum beinleiðis. Ongin veit á morgni hvar hann á kveldi gisti, og onginn veit í dag, hvussu steðan í fjareystri sær út um t.d. eitt ár.

Vit ætla okkum tó als ikki beinleiðis at skriva um, hvussu tað gongur haryviri, ei heldur vilja vit taka støðu til, hvør ið hevur rætt ella órætt, um tað yvirhøvur ber til at tosa um tey bæði orðini í hesum fori. Í hesi greinini vilja vit greiða eitt sindur fá teimum úrslitunum, ið komin eru burtúr kanningunum av amerikansku soldátunum í Vietnam.

TALIÐ ER LÆGRI

Talið av psykiskum sjúkum hevur nevniliga vist seg at vera væl lægri í Vietnamkrignum enn í nokrum øðrum kríggj, ið amerikumen hava luttið í. Í tí fyrsta árinum, sum amerikumen lutuðu í øðrum heimsbardaga, mátti 101 út av hvørjum 1000 soldátum sendast heim vegna nervum sínum.

Í Korea-krignum máttu 66 av 1000 sendast til viðgerð, men sum hetta kríggj frá leið fall talið tó munandi.

Í teimum fyrstu 7 mánaðunum av 1966 noyðdust bert 15,1 soldát-

ur av hvørjum 1000 til psykiska viðgerð. Men hóast øllum hesum mugu vit tó nevna, at neurologisk og psykisk viðgerð enn er 8. størsta grundin til, at amerikanskir soldátar verða innlagdir.

ORSOKIRNAR

Læknarnir í Vietnam halda, at tað eru av tveimum grundum, at bert so fáir amerikannar fáa ringar nervar av krignum. Tann eini er, at teir ikki eru so leingi og við varandi í bardaga, sum í øðrum kríggjum. Hin grundin er, at tænastutiðin fyrri kríggstænastu í Vietnam er sett heilt niður til bert eitt ár. Ístaðin fyrri at berjast til tað óendaliga, vita hermennirnir nú, at ein dagin verður endin á tí heila. Læknarnir halda harumframt, at eitt, ið ger nógvan mun er tað, at teir nú nýta heilt aðrar hættir til at gera hermenninar friskar aftur. Teir hava nú nógvir erfaringar, um hvussu teir uppføra seg í krignum. Soleiðis vita teir so at siga heilt sikkurt, at teir ið fáa ringar nervar antin bróta saman innanfyri 2 mánaðir eftir at teir eru komnir til Vietnam ella beint áðrenn teir skulu sendast heim. Tað seinasta hendir oftast av tí, at hermennirnir verða bangnir fyrri, at heppi teirra skal koma at enda og at teir skulu bliva dripnir ein av teimum seinastu døgnum.

»KRIGGSMODI«

Hermennirnir kunnu eisini bliva troystir av at kríggjast, áðrenn tænastutiðin at enda er komin. Hetta er nú langt frá so ringt, sum

tað fyrr hevur verið. Læknarnir siga frí, at bert millum 5 og 18 pst. verða kríggstroystir, meðan restin hevur tær somu mentalu sjúkurnar, sum man kann siggja hjá vanligum fólki í friðartíð. Tað nýggja í viðgerðini í Vietnam, er at hermennirnir ikki koma burtur frá kríggjplássinum meðan teir verða viðgjordir. Av tí at teir á henda hátt vita, at teir ikki verða sendir til USA, ger tað, at ikki so nógvir lata sær at verða sjúkir. Tí næst førir henda serliga viðgerðin við sær, at læknarnir eisini eru útsettir fyrri tí sama, sum hermennirnir, og sostatt betri kunnu siggja, hvat ið alt gongur út uppá.

SUMMIR VERÐA DRANKARAR

Teir ringastu trupulleikarnir, ið teir í lotuni hava í Vietnam, er at hermenn, ið hava verið útsettir fyrri nógvum ringum fara at drekka illa. Helst er tað millum menninar ið arbeiða á jorðini í US-air force. Tibetur hendur tað ikki ofta hjá pilotunum. Teir flestu verða av egnu ávum vandr frá tí, men ofta ber tað ikki til hjá hermonnum — teir ið eru millum 30–40 ár — ið hava verið á fjarum steðum. Teir verða tverri alt ov ofta stórdrankar av tí nervapressinum, ið kríggis aldi vil vera.

góðgæti frá Frants ...
vert at bíta merki í

HEILSØLA

P/F FRANTS RESTORFF

Skála skipasmiðja & handilsvirki

SKÁLA

Telefon Runavík 7260

Stálskipasmíð

Sleipistöð
Skipasmiðja
Mekaniskur verkstaður
Elektriskar installatióir
Skipstúgver
Fiskaútflutningur
Sildaútflutningur
Frystivirki
Matvorbúð
Klædnabúð
Kol

Nýmótans fiskavirki við kuldagoymslum

Føroya Lívstrygging

Tórshavn

Hjá føroyska lívstryggingarstovninum kann verða tryggjað øll sleg av lívstryggingum, rentutryggingum og eftirlønartryggingum.

Vendið tygum antin til skrivstovuna á Kongabrunni, telefon 1090 ella til umboðsmannin John Sivertsen, Hoyviksvegur 24, telefon 3414.

Føroya Lívstrygging

Søgan um ...

(Framhald frá 4. síðu)

Kl. 16:10: Norddeich Radio fær fyrstu boðini frá Elsu Priess. Vit hava fingið sjögv í maskinrúmið og biðja um hjálp. Bjargingarbatúrur úr Borkum fer út alt fyrri eitt.

Kl. 17:55: Bjargingarbatúrur til Norddeich: Vit eru staddir beint í nánd av »Elsu Priess«, men vit kunnu ikki hjálpa teimum neyðars monnunum, sjögvurin er alt ov tungur.

Kl. 17:58: Norddeich til »Elsu Priess«. Bjargingarbatúrur kann ómöguliga hjálpa tykkum, vit »beklagar«. Roynið tó at náa til Helgo lands.

Kl. 19:35: »Elsu Priess«. Gloymið ið tó ikki okkum. Vit eru jú eisini í neyð. Please, sendið hjálp alt fyrri eitt.

Kl. 19:37: Norddeich: Sorry, vit gloyma ongan. Fyrigeið okkum, men har eru so nógv. Vit minnst tykkum, roynið at halda út.

Kl. 21:03: »Elsu Priess«. Skipið verður fyllt av sjögv. Vit hava stóra slagsiðu. Sendið endiliga bjargingarbatín.

Kl. 21:05: Norddeich tekur upp aftur og spyr um beint er, og »Elsu Priess« svarar: Yes, sir.

Kl. 21:06: Norddeich: Mayday, mayday, all ships, all ships. Danish fishing vessel in distress near island of Borkum. Please, keep

sharp lookout. (Mayday eru tey internationalu vanlukkuðini ið nýtt verða í radio, og tá lagt verður afturat, at »Elsu Priess« var eitt litlið farmaskip, ikki ein útróðrarbátur, sum ljóðar umstegin: Danskt skip í neyð nær oynna Borkum. Ansið væl eftir.)

Kl. 23:05: Bert hesi trý orð frá »Elsu Priess: Please, Help Us.

Norddeich kallaði upp aftur, men fekk onki svar, og radiotólið á tí danska skipinum helt fram við onki at siga

HEVÐI TAÐ BORIÐ TIL AT SLOPPIÐ UNÐAN SLIKUM VANLUKKUM?

Sum sagt druknaðu 8 fólki við tí litla farmaskipinum. Flestallir vóru ungir dreingir í 17–18 ára aldur. Skipariin var 32 á og stýrimaðurin var 42. Kona stýrsmansins var eisini við um borð. Aftaná heva menn spurt, um ein so syndar líg vanlukka ikki var hend, um manningin hevði havt sjóskil. Ringt er at svara uppá hetta, tí engin veit, hvussu alt hendi á tí stórmipskaða havinum tað myrka og kalda februrarkveldið. Vit kunnu bert siga, at soleiðis er manningin á flestu donsku coastarunum. Ringt er at fáa ordiligar sjómenn til at sigla fyrri hyru, ið verða givin

AREIDSTÓL
STOYFJÓGÓDS
TIMBUR
BYGGITILFAR

TELEFON: 5148 - 5265
TELGR.: KJELBRO, KLAKKSVÍK
TELEX 20

KLAKKSVÍKAR
TIMBURHANDIL

PI. J. F. KJELBRO

Allir litir eru í

ÆLABOGANUM

fakliga málingahandlinum í Tórsgøtu 16
tel. 2120. Tórshavn

SVARTIPER

FRANTS RESTORFF

faroe airways

FÆROERNE
SHETLAND
STAVANGER
KOBENHAVN

HUGSA TYGUM UM AT FERDAST TOSIÐ FYRST VIÐ

faroe airways SÖRVÁGUR TLF. 103